

Lohjan perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma

Nimi	Lohjan perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma
Kunta	Lohja
Koulu	Karjalohjan koulu Pusulan koulu Laurentius-koulu Perttilän koulu Metsolan koulu Nummen yhtenäiskoulu Routionmäen yhtenäiskoulu Lehmijärven koulu Ojaniitun koulu Mäntynummen yhtenäiskoulu Asemanpellon koulu Ojamonharjun yhtenäiskoulu Järnefeltin yhtenäiskoulu Muijalan koulu Sammatin koulu Ristin koulu
Hyväksymispäivämäärä	8.8.2023
Julkaistu	12.8.2024

SISÄLTÖ

1. Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat.	1
2. Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma.	3
3. Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt. . .	4
3.1. Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esi- ja perusopetuksen kanssa.	4
3.2. Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt.	5
3.2.1. Suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus.	5
3.2.2. Oppilaan oma äidinkieli.	5
3.2.3. Muut kielet.	6
3.3. Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt.	6
4. Toimintakulttuuri.	7
4.1. Oppimisympäristöt ja työtavat.	7
4.2. Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet.	8
5. Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen.	10
6. Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki.	11
6.1. Opetuksen eriyttäminen.	11
6.2. Kodin ja koulun yhteistyö.	12
6.3. Opiskeluhoolto.	13
6.4. Oppilaanohjaus.	14
6.5. Suunnitelma kasvatustieteiden ja kurinpidollisten keinojen käytöstä ja niihin liittyvistä menettelytavoista.	14
7. Oppilaan arviointi.	16
8. Todistukset.	17
9. Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana.	18

1. Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat

Perusopetuslaissa säädetään maahanmuuttajille järjestettävästä perusopetukseen valmistavasta opetuksesta. Maahanmuuttajille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on antaa oppilaalle tarvittavat valmiudet suomen tai ruotsin kielessä ja tarpeelliset muut valmiudet esiopetukseen tai perusopetukseen siirtymistä varten sekä edistää oppilaiden tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Opetuksen tavoitteena on lisäksi tukea ja edistää oppilaiden oman äidinkielen hallintaa ja oman kulttuurin tuntemusta. Opetuksen tavoitteet on tarkemmin määriteltävä valmistavan opetuksen oppilaan omassa opinto-ohjelmassa. Tavoitteiden määrittelyn lähtökohdana ovat oppilaan suomen tai ruotsin kielen taito sekä oppilaan aikaisempi koulunkäyntihistoria.

Perusopetukseen valmistavaa opetusta annetaan 6–10-vuotiaille vähintään 900 tuntia ja tätä vanhemmille vähintään 1000 tuntia. Opetukseen osallistuvalla on oikeus siirtyä perusopetukseen tai esiopetukseen jo ennen edellä todettujen tuntimäärien täyttymistä, jos hän pystyy seuraamaan perusopetusta tai esiopetusta. Perusopetuslain mukaan opetukseen osallistuvalla on työpäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetusryhmien muodostamisesta päättää opetuksen järjestäjä. Valmistavaa opetusta voidaan järjestää myös yhdelle oppilaalle. Opetusryhmät muodostetaan oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti siten, että ryhmäjako edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä sekä varmistaa opetussuunnitelman mukaisten ja oppilaiden omissa opinto-ohjelmissa asetettujen tavoitteiden saavuttamisen. Perusopetukseen valmistavaa opetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu.

Valmistavan opetuksen aikana oppilaita integroidaan esi- tai perusopetukseen, oppilaan ikätasoa vastaaviin suomen- tai ruotsinkielisiin opetusryhmiin oman opinto-ohjelman mukaan oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määritellyllä tavalla. Integroinnin tavoitteena on edistää kotoutumista, opiskeluvälineiden ja suomen tai ruotsin kielen taidon kehittymistä sekä laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden sisältöjen omaksumista.

Lohjalla

Opetussuunnitelman paikallisissa tarkennuksissa käytetään käsitteitä esi- ja perusopetusikäinen oppilas. Oppilaalla tarkoitetaan paikallisissa tarkennuksissa esiopetusikäisiä lapsia sekä vuosiluokkien 1.-9. oppilaita.

Esi- ja peruskouluikäisille oppilaille voidaan järjestää perusopetukseen valmistavaa opetusta perusopetuslain mukaisesti. Valmistavaa opetusta tarjotaan niille oppilaille, joiden suomen kielen taito jää havaintojen ja kieliarvion perusteella alle toimivan alkeiskielitaidon (esimerkiksi Pienten kielireppu asteikolla).

Mikäli lapsi on saanut tehostettua tai erityistä tukea ennen esiopetusvuotta ja tuki on jatkumassa, on syytä arvioida huoltajien kanssa yhdessä, hyötyykö oppilas osallistumisesta valmistavaan opetukseen vai järjestetäänkö tuki suomen kielen oppimiseen muulla tavoin. Opetusjärjestelyistä päätetään vuosittain. Jos tarve oppimisen tukeen selviää valmistavan opetukseen aikana, tuki annetaan oppilaalle parhaiten soveltuvan tuen tason mukaan.

Esiopetusikäinen lapsi ilmoitetaan esiopetusryhmään, jonka jälkeen mahdollisesta valmistavaan opetukseen osallistumisesta keskustellaan yhteistyössä lapsen huoltajien ja lapsen varhaiskasvatustyksikön henkilöstön kanssa. Päätöksen valmistavaan opetukseen osallistumisesta tekevät huoltajat ja hallinnollisesti varhaiskasvatustyksikön johtaja.

Valmistava opetus järjestetään inklusiivisesti oppilaan lähipäiväkodin esiopetuksen ryhmissä ja opetus nivoutuu kaikkiin esiopetuksen oppimiskokonaisuuksiin. Valmistavaan opetukseen osallistuva esiopetusikäinen osallistuu esiopetusryhmän toimintaan (4h) ja saa tämän lisäksi

suomi toisena kielenä-opetusta (1h). Pääpaino on suomen kielen oppimisessa. Oppilaan suomen kielen taitoa kehitetään kielen eri osa-alueilla: vuorovaikutustaidot, kielen ymmärtämisen taidot, puheen tuottamisen taidot, kielen käyttötaidot, kielellinen muisti ja sanavarasto sekä kielitietoisuus. Valmistavan opetuksen lisäksi tarvittava täydentävä varhaiskasvatus järjestetään samassa ryhmässä.

Valmistavan opetuksen jälkeen oppilas siirtyy alueensa lähikouluun. Oppilaan opetusryhmä on lähikoulussa pääsääntöisesti oppilaan ikää vastaava vuosiluokka. Ensimmäisen vuosiluokan oppilaat opiskelevat inklusiivisesti perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmalla. Ensimmäisen vuosiluokan aikana valmistavan opetuksen aloittaneilla on tarvittaessa mahdollisuus jatkaa inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa myös toisella vuosiluokalla. 2-6 -vuosiluokkien ja 7-9 -vuosiluokkien oppilaille valmistavaa opetusta järjestetään Lohjalla keskitetysti. Valmistavan opetuksen ohjeellinen maksimiryhmäkoko on 10 oppilasta ja ryhmällä on oma koulunkäynninohjaaja.

Perusopetuksessa perusopetukseen valmistavaan opetukseen lasketaan mukaan myös ne tunnit, jotka oppilas on integroituneena yleisopetuksen ryhmään.

2. Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma

Opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä perusopetukseen valmistavaa opetusta varten opetussuunnitelma. Lähtökohdan opetussuunnitelman laatimiselle muodostavat perusopetuslaki ja -asetus, [valtioneuvoston asetuksessa \(422/2012\)](#) määritellyt yleiset ja perusopetukseen valmistavaa opetusta koskevat valtakunnalliset tavoitteet, nämä Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet 2015 sekä soveltuvin osin [Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014](#).

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmassa tulee olla kuvattuna:

- toimintakulttuuri ja sen periaatteet
- opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt
- periaatteet oppilaan oman opinto-ohjelman laatimiseksi
- opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma
- ohjaustoiminta oppimisen tukena
- oppimisen ja koulunkäynnin tuki
- suunnitelma kasvatustieteellisten ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista
- yhteistyö esi- ja perusopetuksen kanssa
- kodin ja koulun yhteistyö
- yhteistyö muiden tahojen kanssa
- oppilaan arviointi ja todistukset.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden tai opiskelijoiden kanssa. Vuosittaisen tarkastelun sijaan suunnitelma voidaan laatia enintään kahdeksi tai kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Tasa-arvosuunnitelma voidaan sisällyttää osaksi opetussuunnitelmaa tai muuta oppilaitoksen suunnitelmaa.

Yhdenvertaisuuslain mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Yhdenvertaisuussuunnitelma voi sisältyä opetussuunnitelmaan.

Lohjalla

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma kirjataan esiopetuksessa yksikössä määriteltyyn sijaintiin. Suunnitelma on myös näkyvillä huoltajille. Perusopetuksessa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma kirjataan Wilmaan osaksi koulun lukuvuosisuunnitelmaa, jossa se on nähtävillä myös huoltajille.

3. Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

3.1. Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esi- ja perusopetuksen kanssa

Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on edistää opetukseen osallistuvan oppilaan suomen tai ruotsin kielen taitoa, tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan sekä antaa tarvittavia valmiuksia perusopetusta varten. Valmistavassa opetuksessa kehitetään oppilaan laaja-alaista osaamista sekä annetaan opetusta perusopetuksen oppiaineissa ja mahdollisuuksien mukaan oppilaan omassa äidinkielessä oppilaan omassa opinto-ohjelmassa tarkemmin määritellyllä tavalla. Laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita.

Opetuksen tavoitteiden määrittelyssä, sisältöjen valinnassa ja opetusjärjestelyissä otetaan huomioon, että oppilaat ovat iältään, opiskeluvaiheiltaan ja taustaltaan erilaisia. Opetusta eriytetään oppilaiden ikä- ja kehitysvaiheiden mukaisesti. Oppilaiden kielelliset valmiudet sekä kulttuuritausta otetaan huomioon, ja jokaisen oppilaan kieli- ja kulttuuri-identiteettiä tuetaan monipuolisesti. Oppilaan omalla äidinkielellä tuettu opetus edistää sisältöjen omaksumista. Valmistava opetus edistää sukupuolten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaalla on heikko luku- ja/tai kirjoitustaito, tulee oppilaan oman opinto-ohjelman tavoitteet asettaa siten, että oppilas saa omalle taito- ja ikätasolleen soveltuvaa luku- ja kirjoitustaidon opetusta. Oppilaan oman äidinkielen opetuksella voidaan edistää oppilaan luku- ja kirjoitustaitoa.

Luku- ja kirjoitustaidon omaksumiseen ja varmentamiseen varataan riittävästi aikaa. Mikäli oppilaan taidot eivät riitä perusopetuksessa opiskeluun, tulee oppilaan omassa opinto-ohjelmassa kiinnittää erityistä huomiota riittävään ja oikea-aikaiseen tukeen perusopetukseen siirryttäessä. Tarvittaessa oppilas voi jatkaa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, siirtyä opiskelemaan vuosiluokkiin sitomattoman opinto-ohjelman mukaisesti tai muulla tavoin hänelle parhaiten soveltuvin tukitoimin. Perusopetukseen siirtyvän luku- ja kirjoitustaidottoman oppilaan riittävästä tuesta huolehditaan.

Lohjalla

Lohjan esi- ja perusopetusikäisten perusopetukseen valmistavan opetuksen sisällöt ja tavoitteet perustuvat perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteisiin. Tämän lisäksi valmistavan opetuksen tavoitteita ja sisältöjä määrittää esi- ja perusopetussuunnitelma.

Varhainen integrointi on tärkeää sekä kielen oppimisen, yhteisöllisyyden ja kotoutumisen kannalta. Valmistavassa opetuksessa olevat oppilaat integroidaan yleisopetuksen taito- ja taideaineisiin ja oppimiskykyjensä mukaisesti muihin oppiaineisiin. Opettajille varataan yhteistä suunnittelu-aikaa integraation järjestelyistä sopimiseen.

Yhteistyö on tärkeää siirtymävaiheissa: esiopetuksesta alkuopetukseen, alakoulusta yläkouluun, yläkouluista jatko-opintoihin sekä valmistavasta perusopetukseen. Siirtymävaiheissa varhaiskasvatuksen opettajan, luokanopettajan, luokanohjaajan ja valmistavan luokanopettajan sekä oppilaan ja huoltajien kanssa järjestetään siirtopalaverit. Siirtymävaiheessa tehdään yhteistyötä erityisopettajan kanssa. Oppilaan mahdollinen tarve oppimisen tukeen esim. vuosiluokkiin sitomattomaan opetukseen tarkastetaan siirtymävaiheessa. Yläkoulussa oppilaanohjaaja osallistuu oppilaiden jatko-opintoihin ohjaamiseen.

3.2. Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Lohjalla

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa pääpaino on suomen kielen oppimisessa sekä riittävien kouluvalmiuksien tukemisessa. Jokaiselle valmistavaan opetukseen osallistuvalla oppilaalla laaditaan henkilökohtainen suunnitelma opetuksen tavoitteista ja menetelmistä yhteistyössä huoltajien, kieli ja kulttuuriopettajan sekä ryhmän henkilökunnan kanssa. Suomi toisena kielen opetuksen tavoitteet, sisällöt ja menetelmät kirjataan lapsen valmistavan opetuksen oppimissuunnitelmaan (esiopetusryhmät) /opinto-ohjelmaan (1-9 luokat).

Suomen kielen oppiminen on prosessi, jossa jokainen oppilas etenee yksilöllisesti tasolta toiselle. Kieltä opitaan jakamalla sitä muiden kanssa eli käyttämällä kieltä vuorovaikutuksessa. Vuorovaikutteisessa puhetilanteessa oppilas harjoittelee puheen ymmärtämistä ja puhumista, omaksuu sanoja, fraaseja, ääntämistä, taivuttamista ja lauserakenteita. Oppilaalle tulee antaa mahdollisuus oppia ilmaisemaan itseään, ymmärtää ja tulla ymmärretyksi erilaisissa vuorovaikutustilanteissa aikuisten ja toisten oppilaiden kanssa. Aikuiset ovat oppilaalle suomen kielen opettajia ja kielitietoinen arki on yhdessä suunniteltua.

Suomen kielen ohella tuetaan oppilaan äidinkielen kehitystä. Vastuu äidinkielen kehityksestä ja säilymisestä on perheillä. Huoltajien kanssa keskustellaan vahvan äidinkielen merkityksestä uuden kielen oppimisessa. Rohkaisemalla oppilasta oman äidinkielen käyttöön sekä arvostamalla oppilaan äidinkieltä, tuetaan oppilaan kielellistä ajattelua ja sen kautta suomen kielen oppimista. Huoltajien kanssa voidaan sopia, että he kertaavat kotona omalla äidinkielellään opetuksessa harjoiteltuja käsitteitä.

3.2.1. Suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa pääpaino on suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnoissa, joiden osalta tavoitteena on kehittyvä alkeiskielitaito. Opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opetussuunnitelman perusteita. Suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnot ovat pohjana kaikille muille opinnoille. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opintojen tavoitteena on antaa oppilaille tarvittavat valmiudet siirtymään perusopetukseen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan koulu- ja opiskelutausta ja hänen jo mahdollisesti hallitsemansa suomen tai ruotsin kielen taito. Oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määritellään taito- ja ikätason mukaiset suomen tai ruotsin kielen opetuksen tavoitteet ja sisällöt

3.2.2. Oppilaan oma äidinkieli

Oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteena on tukea ja edistää äidinkielen hallintaa, kulttuuritaustan tuntemusta ja kulttuuri-identiteetin kehittymistä. Oman äidinkielen hyvä hallinta luo edellytyksiä myös suomen/ruotsin kielen oppimiselle ja tällä kielellä tapahtuvalle muulle oppimiselle. Oppilaille järjestetään opetusta mahdollisuuksien mukaan.

Opetus noudattaa opetussuunnitelman perusteiden liitteessä kuvattuja oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteita, sisältöjä ja oppilaan oppimisen arviointia. Oppilaan oman äidinkielen hallintaa ja sen säilymistä tuetaan myös eri tavoin yhteistyössä perheen kanssa.

Lohjalla

Esiopetusikäisten oppilaiden huoltajilla on oikeus hakea lapselleen oman äidinkielen opetusta, jota järjestetään mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä perusopetuksen kanssa. Esiopetusikäisiä oppilaita voi rajoitetusti osallistua jo toteutettavaan opetukseen, mikäli opetusryhmissä on tilaa. Perusopetuksessa oman äidinkielen opetuksen järjestämistä lähdetään selvittämään, jos ilmoituksia halukkuudesta samaa kieltä kohtaan on vähintään neljä. Päätöksen

tekee perusopetusjohtaja. Oman äidinkielen opetus järjestetään esi- ja perusopetusajan ulkopuolella.

3.2.3. Muut kielet

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sisältyy oppilaiden vieraan kielen opetuksen tavoitteet. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa noudatetaan näitä opetussuunnitelman perusteita soveltuvin osin. Oppilaan vieraan kielen opinnot järjestetään kunnan kieliohjelman mukaisesti. Oppilaan kielelliset valmiudet ratkaisevat, missä määrin hänen omaan opinto-ohjelmaansa voidaan sisällyttää vieraiden kielten opiskelua perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana.

Lohjalla

Vieraan kielen opinnot järjestetään kunnan kieliohjelman mukaisesti. Valmistavan opetuksen ja suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetuksen oppilailla on mahdollisuus saada vapautus ruotsin kielen opiskelusta.

3.3. Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

*Valmistavan opetuksen muiden oppiaineiden opetuksen lähtökohtana ovat oppilaan aikaisemmat opinnot. Valmistavan opetuksen aikana muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja sisällöt noudattavat soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Sisältöjä suunniteltaessa otetaan huomioon kunkin oppiaineen keskeinen käsitteistö, työ- tavat ja välineet. Perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana opiskeltavat oppiaineet valitaan siten, että oppilas pystyy valmistavan opetuksen jälkeen opiskelemaan hänelle osoitettavassa esitai perusopetuksen ryhmässä ja että valmistavan opetuksen opinnot mahdollistavat myöhemmin perusopetuksen suorittamisen Suomessa. Lähtökohtana suunnittelulle ovat perusopetuksen kyseisten vuosiluokkien opetuksen tehtävä ja siirtymävaiheen kuvaus sekä vuosiluokilla opiskeltavat **oppiaineet** .*

Omalla äidinkielellä annettu opetus ja tuki edistää oppilaan opiskelua ja kotoutumista. Omakielisen opetuksen ja tuen avulla saatu lisätieto oppilaan osaamisen tasosta auttaa muiden oppiaineiden tavoitteiden asettamisessa. Näin oppilas voi edistyä aineopinnoissaan, vaikka suomen/ruotsin kielen taidot kehittyisivätkin muita taitoja hitaammin. Omakielistä opetusta ja tukea annetaan oppilaan tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan. Opetuksessa voidaan hyödyntää myös oppilaiden tietämystä oman kieli- ja kulttuurialueensa luonnosta, elämäntavoista, historiasta ja yhteiskunnasta, kielistä ja kulttuureista.

Lohjalla

Kielitietoiset toimintatavat edesauttavat opetussuunnitelman sisältöalueiden tavoitteiden saavuttamista ja kielen oppimista. Esiopetusikäisten valmistavassa opetuksessa tutustutaan lapsen tulevaan kouluun sekä kodin ja tulevan koulun lähiympäristöön. Perusopetusikäisten oppilaan oppimistavoitteet asetetaan yksilöllisesti. Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan mm. Lohjan kaupungin tarjoamia kulttuuri- ja liikuntapalveluja. Lähiympäristön tuntemus antaa lapselle turvallisuuden tunnetta ja helpottaa kotoutumista.

4. Toimintakulttuuri

Yhteisön toimintakulttuuri on sen historiallisesti ja kulttuurisesti muotoutunut tapa toimia. Koska perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat tulevat hyvinkin erilaisista kulttuureista ja koulukulttuureista, on tärkeää luoda ja kehittää yhteistä toimintakulttuuria. Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuri rakentuu oppivan yhteisön periaatteille. Se tukee kaikkien yhteisön jäsenen hyvinvointia ja oppimista. Se on jatkuvan kehittämisen kohde ja osa koko koulun toimintakulttuuria. Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuurin määrittelemisessä voidaan hyödyntää myös [Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita 2014](#).

Lohjalla

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat tulevat erilaisista kulttuureista, joten on tärkeää luoda ja kehittää yhteistä toimintakulttuuria, jossa kaikki oppilaat voivat osallistua yhdenvertaisesti.

4.1. Oppimisympäristöt ja työtavat

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa hyödynnetään kokemuksellisia ja toiminnallisia oppimisympäristöjä ja monipuolisia opetusmenetelmiä ja työtapoja. Monipuoliset oppimisympäristöt tarjoavat oppilaalle mielekkäitä ja monipuolisia tilanteita käyttää kieltä eri kommunikaatioympäristöissä. Erilaiset tilanteet kehittävät oppilaan kykyä toimia sekä itsenäisenä yksilönä että yhteisön jäsenenä ja antavat valmiuksia elinikäiseen oppimiseen. Erilaiset oppimisympäristöt tutustuttavat oppilasta myös suomalaiseen kulttuuriin ja edistävät hänen kotoutumistaan lähiympäristöön sekä laajemmin suomalaiseen yhteiskuntaan.

Perusopetukseen valmistava opetus niveltyy osaksi perusopetusta ja koulussa vallitsevaa toimintakulttuuria, mutta myös vaikuttaa muun koulun toimintakulttuurin ja käytänteiden kehittämiseen. Oppilaat harjaantuvat valmistavan opetuksen aikana perusopetuksen työtapoihin. Tavoitteena on, että oppilaat pystyvät vähitellen myös itse asettamaan itselleen oppimistavoitteita sekä harjaantuvat oppimaan oppimisen taidoissaan. Niinpä työtapojen on hyvä olla monipuolisia, oppilasta aktivoivia ja eriyttäviä.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana on tarpeen oppia vähitellen myös itsenäistä työskentelyä, tiimityöskentelyä, tieto- ja viestintätekniisiä taitoja ja tiedonhakutaitoja. Oppiminen on sidoksissa oppilaan aiempiin tietoihin ja oppimisstrategioihin ja on siten jokaisella yksilöllistä. Koska eri oppiaineet ja niiden tavat käyttää kieltä ovat keskeisiä perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, opetus edellyttää kielitietoisia työtapoja kaikissa oppiaineissa. Erilaisten tekstien lukemisen, ymmärtämisen, tulkitsemisen ja tuottamisen taidot ovat keskeisiä. Kielitietoiset työtavat edellyttävät opettajien yhteistyötä ja yhteistä ymmärrystä kielen merkityksestä oppimisessa.

Lohjalla

Kielitietoisuus on voimassa olevien opetussuunnitelmien perusteiden läpileikkaava teema. Kielitietoisessa opetuksessa jokainen opettaja ymmärtää kielen merkityksen oppimisessa ja kaikessa toiminnassa. Opettajan tulee kohdata omat kieliin ja kielitietoisuuteen liittyvät käsityksensä. Ne vaikuttavat siihen, miten perheiden monikielisyteen ja oppilaiden kehittyvään kielitaitoon suhtaudutaan. Kielitietoinen opetus ei tarkoita vain monikielisten oppijoiden huomioimista. Kielten näkyväksi tekeminen lisää myös äidinkielisten suomen puhujien kielitietoisuutta. Kielitietoisessa ympäristössä jokainen oppilas tulee nähdyksi ja arvostetuksi kokonaisuutena, omat kielelliset ja kulttuuriset voimavarat resursseinaan. Kielitietoisessa opetuksessa ei tavoitella pelkästään virheetöntä suoriutumista vaan enemmänkin yhteisymmärryksen saavuttamista.

Oppimisympäristöllä tarkoitetaan kaikkia mahdollisia kielen oppimista tukevia asioita, ei vain opetustilannetta, luokkatilaa tai oppimateriaalia. Oppimisympäristöä suunniteltaessa huomioidaan

opetuksen ja oppimisen eheyttäminen ja eriyttäminen. Opetusta eheyttäessä oppilaan perustaitojen vahvistaminen on yksittäisiä sisältöalueita tärkeämpi. Työskentely tapahtuu erilaisten teemojen, projektien, leikin ja päivittäisten toimintojen avulla monipuolisia työtapoja ja menetelmiä käyttäen. Opetuksessa asioiden havainnollistaminen kuvien, tukiviittomien, ilmeiden ja eleiden sekä konkreettisen materiaalin kautta päivän eri tilanteissa auttaa oppilaita arjen sujumisessa sekä suomen kielen ymmärtämisessä ja oppimisessa. Oppilaat oppivat valmistavan opetuksen aikana esi- ja perusopetuksen työtapoja.

Kielen oppimisessa toistoa ja kertausta tulee olla riittävästi, jotta taidot vakiintuvat käyttöön. Opetusta eriytetään oppilaan vahvuuksien, kiinnostuksen kohteiden ja kehitystason mukaisesti. Opetuksen eriyttämisessä huomioidaan oppilaiden erilaiset tavat oppia sekä pienryhmätoimintaa. Jokaiselle oppilaalle tarjotaan onnistumisen kokemuksia ja riittävästi haasteita.

Yläkouluikäiset oppilaat osallistuvat TET- harjoitteluun (työelämään tutustuminen).

4.2. Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet

Opetuksen eheyttäminen on tärkeä osa perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuria. Sen tavoitteena on auttaa oppilaita yhdistämään suomen tai ruotsin kielen sekä eri oppiaineiden tietoja ja taitoja sekä jäsentämään niitä mielekkäiksi kokonaisuuksiksi vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Kokonaisuuksien tarkastelu ja tiedonaloja yhdistelevät, tutkivat työskentelyjaksot ohjaavat oppilaita soveltamaan tietojaan ja tuottavat kokemuksia osallistumisesta tiedon yhteisölliseen rakentamiseen. Oppilaat voivat näin hahmottaa koulussa opiskeltavien asioiden merkitystä oman elämän ja yhteisön sekä yhteiskunnan ja ihmiskunnan kannalta. Samalla he saavat aineksia maailmankuvansa laajentamiseen ja jäsentämiseen.

Opetuksen eheyttäminen edellyttää sekä opetuksen sisältöä että työtapoja koskevaa pedagogista lähestymistapaa, jossa kunkin oppiaineen opetuksessa ja erityisesti oppiainerajat ylittäen tarkastellaan todellisen maailman ilmiöitä tai teemoja kokonaisuuksina. Eheyttämisen tapa ja kesto voi vaihdella oppilaiden tarpeista ja opetuksen tavoitteista riippuen.

Suomen tai ruotsin kielen sekä muiden oppiaineiden muodostamat monialaiset oppimiskokonaisuudet edistävät perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaan laaja-alaisen osaamisen kehittymistä. Oppimiskokonaisuuksien aiheet suunnitellaan paikallisesti ilmentämään perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuurin periaatteita.

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa ja toteuttamisessa hyödynnetään paikallisia voimavaroja ja mahdollisuuksia. Oppimiskokonaisuudet tarjoavat hyvän tilaisuuden koulun ja muun yhteiskunnan väliselle yhteistyölle. Käsiteltävien asioiden paikallisuus, ajankohtaisuus ja yhteiskunnallinen merkittävyys luovat lisämotivaatiota sekä opettajille että oppilaille. Oppimiskokonaisuuksien sisällöiksi etsitään toimintakulttuurin periaatteiden mukaisia, oppilaita kiinnostavia sekä oppiaineiden ja opettajien väliseen yhteistyöhön soveltuvia teemoja. Niiden opiskelussa käytetään suomen tai ruotsin kielen taitoa kehittäviä sekä eri oppiaineille ominaisia tarkastelutapoja, käsitteitä ja menetelmiä.

Opetussuunnitelmaan voidaan liittää monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamista tukevia yhteistyösuunnitelmia koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

Lohjalla

Esiopetusikäisten perusopetukseen valmistava opetus toteutuu kokonaisopetuksena, jossa kaikki opetus toteutetaan eheyttynä kuten esiopetuksessa. Se muodostuu eri laajuisista ja eri tavoin toteutetuista oppimiskokonaisuuksista, joiden lähtökohtina ovat oppilaiden kiinnostuksen kohteet sekä opetukselle asetettavat kokonaisuuudet yhteisistä tavoitteista:

1. Kielten rikas maailma
2. Ilmaisun monet muodot
3. Minä ja meidän yhteisömme

4. Tutkin ja toimin ympäristössäni
5. Kasvan, liikun ja kehityn

Opetukseen liittyvät yleiset ja yksityiskohtaiset tavoitteet kokonaisuuksiin liittyen löytyvät Lohjan kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelmasta.

Perusopetusikäiset perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat osallistuvat koulun tai luokka-asteen monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin.

5. Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen

Koska perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaiden kielitaito ja muut valmiudet vaihtelevat, perusopetukseen valmistavaa opetusta varten ei ole määritelty valtakunnallista tuntijakoa tai oppimäärää, vaan jokaiselle oppilaalle laaditaan oma opinto-ohjelma.

Oppilaan omaan opinto-ohjelmaan kirjataan:

- oppilaan lähtötaso, kuten koulunkäyntihistoria, kielitaito ja oppilaan vahvuudet
- oppilaan henkilökohtaiset oppimistavoitteet, joita tarkistetaan säännöllisin väliajoin
- opiskeltavat oppiaineet, niiden tuntimäärät sekä opetuksen sisältö
- oppilaan opinnot valmistavan opetuksen opetusryhmässä ja integrointi perusopetukseen
- ohjauksen järjestäminen ja mahdollisesti tarvittavat tukitoimet.

Oppilaan oma opinto-ohjelma voi olla osa kotouttamislain mukaista oppilaan kotoutumissuunnitelmaa.

Lohjalla

Perusopetukseen valmistavaan opetukseen osallistuville oppilaille laaditaan valmistavan opetuksen oppimissuunnitelma (esiopetusryhmät) /opinto-ohjelma (luokat 1-9), joka kirjataan Wilma-järjestelmään. Asiakirja laaditaan esiopetusikäisille kahden kuukauden ja perusopetusikäisille kolmen kuukauden kuluessa opetuksen aloittamisesta.

Esiopetusikäisten oppimissuunnitelmaan kirjataan opetusjärjestelyt, pedagogiset menetelmät sekä ratkaisut ja siinä painottuu suomen kielen oppimisen lisäksi kotoutuminen. Oppimissuunnitelmaan kirjataan oppilaan vahvuudet oppilaan, huoltajien sekä ryhmän henkilöstön näkökulmasta katsoen. Oppilaan ja huoltajien toiveet opetuksen järjestämisestä tulee näkyä suunnitelmassa.

Mikäli oppilas on osallistunut suomenkieliseen varhaiskasvatukseen ennen siirtymistään esiopetusikäisten perusopetukseen valmistavaan opetukseen, käytetään oppimissuunnitelman laatimisessa apuna alkukartoitusta sekä aiemmin laadittujen pedagogisten tavoitteiden toteutumisen arviointia (lapsen varhaiskasvatussuunnitelma ja havainnointilomake suomen kielen seurantaan). Aihealueiden suunnittelun tukena käytetään S2- ja valmistavaan opetukseen laadittua vuosikelloa.

Oppimissuunnitelma/ opinto-ohjelma päivitetään säännöllisesti ja sitä hyödynnetään tiedonsiirrossa, kun oppilas siirtyy perusopetukseen, toiselle kouluasteelle tai muuttaa toiselle paikkakunnalle.

6. Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Perusopetukseen valmistava opetus ohjaa tunnistamaan eri kulttuureja yhdistäviä hyvän elämän arvoja ja periaatteita. Opiskelu vahvistaa opiskelijan taitoja toimia kulttuurisesti monimuotoisessa yhteiskunnassa sekä kartuttaa oppilaan kulttuurienvälisiä toimintakykyä. Opetus kannustaa vuorovaikutukseen eri kulttuuriryhmien välille ja kantaväestön kanssa. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa edistetään hyviä etnisiä suhteita. Syrjintää, rasismia, väkivaltaa tai kiusaamista ei sallita missään muodossa eikä keneltäkään.

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa huolehditaan kokonaisvaltaisesti oppilaan hyvinvoinnista ja siihen liittyvistä seikoista, kuten kodin ja koulun yhteistyöstä, riittävästä oppilashuollollisesta tuesta sekä oppilaanohjauksesta. Näiden määrittelyssä voidaan soveltuvien osin hyödyntää perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita. Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana selviää oppilaan tarve oppimisen ja koulunkäynnin tukeen, tuki annetaan oppilaille parhaiten soveltuvalla tavalla.

Lohjalla

Toiminnassa tuodaan esiin kielten ja kulttuurien moninaisuutta sekä tuetaan oppilaita vuorovaikutukseen eri kieli- ja kulttuuritaustaisten ihmisten kanssa, vahvistaen näin myös kotoutumista.

Mikäli oppilaalla ilmenee valmistavan opetuksen aikana tuen tarve, on oppilaalla oikeus saada sekä pedagogisia että tarvittaessa myös rakenteellisia tukitoimia oppimisensa ja hyvinvointinsa tueksi. Päätöstä valmistavaan opetukseen osallistumisesta ei tuen ilmetessä pureta, vaan tuki järjestetään käytettävien tuen prosessien (kolme tuen tasoa) mukaisesti ja tämä suunnitellaan osaksi oppilaan valmistavan opetuksen opetussuunnitelmaa. Siirryttäessä valmistavasta opetuksesta perusopetukseen, tuen tarve määritellään yhteistyössä oppilasta opettavien, oppilaan ja huoltajien kanssa. Oppilasta pyritään tukemaan erityisesti siirtymävaiheessa.

Esiopetuksessa on käytössä on laaja-alaisen varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelut. Lohjalla yhden laaja-alaisen varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelut on keskitetty monikulttuuristen lasten ja perheiden tukemiseen.

6.1. Opetuksen eriyttäminen

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat eroavat toisistaan kielitaidoltaan, oppimis- ja opiskeluväliltään, kiinnostuksen kohteiltaan ja motivaatioltaan sekä oppimistarpeiltaan. Valmistava opetus pyritään järjestämään niin, että nämä oppilaiden väliset erot otetaan huomioon. Esimerkiksi eri-ikäiset ja kielitaidoltaan eritasoiset oppilaat voidaan jakaa omiksi ryhmikseen. Lisäksi oppilaiden erilaiset oppimistarpeet voidaan ottaa huomioon eriyttämällä opetusta. Valmistavaa opetusta kehitetään tavoitteellisesti ja pitkäjänteisesti yhtenäisenä kokonaisuutena, jossa kielitaito ja muut valmiudet kehittyvät jatkuvasti. Oppilaat saavat myös mahdollisuuksia oppia toisiltaan, tukea toisiaan ja toimia kielenkäytön mallina toisilleen. Tärkeässä asemassa on opettajan antama vuorovaikutuksellinen tuki, jonka avulla oppija suoriutuu myös sellaisista tehtävistä, jotka voisivat itsenäisesti olla mahdottomia suorittaa. Jotta oppimistapahtuma olisi toimiva, sen suunnittelu edellyttää hyvää oppilaantuntemusta. Niinpä on tarpeen selvittää mm. oppilaiden opiskelutottumukset, asenteet suomen kieltä kohtaan sekä käsitykset suomen kielen taidon tärkeydestä ja vaikeudesta sekä oppilaiden lähtötaso eri kielitaidon osa-alueiden osalta. Tämän pohjatiedon varassa opettaja voi tarpeen mukaan eriyttää muun muassa eri oppiaineiden opetukseen käytettävää aikaa, oppiaineen syvyyttä tai laajuutta, menetelmiä, työtapoja tai materiaaleja. Eriyttäminen tarkoittaa käytännössä ennen kaikkea sisältöjen valintaa sekä tarkoituksenmukaisia opetusjärjestelyitä. On tärkeää, että jokainen oppilas saa oman taitotasonsa mukaisia ja sopivan haastavia tehtäviä. Myös mahdolliset oppimisvaikeudet on tärkeä selvittää, jotta tuen tarve voidaan ottaa huomioon.

Lohjalla

Riittävät taustatiedot ennen valmistavan opetuksen alkamista edesauttavat opetuksen suunnittelua ja eriyttämistä ryhmien ja yksiköiden sisällä. Huoltajia haastatteleamalla saadaan tietoa oppilaan oman äidinkielen kehityksestä ja hallinnasta suomen kielen oppimisen pohjaksi. Oppimisvaikeudet pyritään selvittämään ja ottamaan huomioon mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Suomen kielen opetus suunnitellaan ja toteutetaan oppilaan lähtökohdat ja tarpeet huomioiden ja opetusta voidaan toteuttaa erilaisin ryhmäkokoontoin tai tarvittaessa myös yksilöopetuksena. Perusopetusta eriytetään oppilaan opinto-ohjelman mukaisesti.

6.2. Kodin ja koulun yhteistyö

Opetuksen järjestäjä luo edellytykset kodin ja koulun yhteistyölle. Yhteistyön lähtökohdana on osapuolten yhdenvertainen ja tasa-arvoinen kunnioitus ja kohtelu. Tavoitteena on vuoropuhelun aikaansaaminen oppilaan kasvun ja oppimisen tukemiseksi.

Kodin ja koulun yhteistyössä otetaan huomioon perheiden kieli- ja kulttuuritausta. Huoltajille annetaan tietoa suomalaisesta koulusta ja koulutusjärjestelmästä, opetussuunnitelmasta, oppilaan arvioinnista, opetusmenetelmistä ja perusopetukseen valmistavassa opetuksessa käytettävästä oppilaan omasta opinto-ohjelmasta. Perheille annetaan tietoa perusopetukseen siirtymisestä sekä jatko-opintomahdollisuuksista perusopetuksen jälkeen.

Lohjalla

Henkilöstön vastuulla on luoda ja ylläpitää vuorovaikutuksellisia yhteistyömuotoja huoltajien kanssa ja turvata huoltajien ymmärretyksi tuleminen tulkkipalveluiden avulla. Valmistavan opetuksen aluksi pidetään huoltajien kanssa alkupalaveri, jossa selvitetään lapsen varhaiskasvatus- ja kouluhistoriaa. Keskustelulle huoltajien kanssa varataan riittävästi aikaa. Erityisen tärkeää yhteistyö huoltajien kanssa on tilanteissa, joissa suunnitellaan oppilaan kasvuun ja oppimiseen liittyvää tukea ja sen toteuttamista.

Valmistavan opetuksen toimijoiden ja huoltajien välisessä yhteistyössä huomioidaan perheiden moninaisuus ja kokemukset lähtömaasta, yksilölliset tarpeet sekä huoltajuuteen liittyvät kysymykset. Huoltajien kanssa yhdessä täytetään tai päivitetään lomake kieleen ja kulttuuriin liittyvistä taustatiedoista. Huoltajien kokemus lapsensa aiemmasta kasvuympäristöstä, kehityksestä, oppimisesta ja mielenkiinnon kohteista otetaan opetuksessa huomioon. Huoltajille kerrotaan suomalaisen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tavoitteista ja toimintatavoista, valmistavan opetuksen sisällöstä ja toteuttamisesta sekä oppilaskohtaisesti laadittavasta valmistavan opetuksen oppimissuunnitelmasta. Valmistavan opetuksen aikana esiopetusikäisten huoltajille kerrotaan siirtymävaiheesta perusopetukseen. Huoltajat osallistuvat oppimissuunnitelman /opinto-ohjelman laadintaan, toteuttamiseen sekä arviointiin.

Huoltajien tulee saada tietoa kuljetuksista ja opiskeluhollosta valmistavan opetuksen aikana sekä oppilaille valmistavan opetuksen lisäksi tarjolla olevista muista palveluista. Huoltajia ohjataan käyttämään Lohjan opetukseen ja tiedonvälitykseen liittyviä sähköisiä järjestelmiä sekä tarvittaessa opastetaan huoltajia niiden käytössä. Tarvittaessa huoltajia tuetaan esimerkiksi koulukuljetushakemuksen tekemisessä Wilmaan. Huoltajille annetaan tietoa myös käytettävissä olevista opiskeluholloin palveluista. Perheitä kannustetaan osallistumaan yhteisiin tapahtumiin ja projekteihin sekä vanhempaintoimintaan. Vanhempainiltoja voidaan tarvittaessa järjestää erikseen maahanmuuttotilaisuuksille perheille.

Perusopetukseen siirtyville oppilaille ja heidän huoltajilleen annetaan tietoa perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnasta. Mikäli oppilas on aloittanut valmistavassa opetuksessa kesken lukuvuoden, suunnitellaan siirtyminen perusopetukseen yhteistyössä huoltajien ja lähikoulun kanssa. Yhteistyöpalaverissa arvioidaan oppilaan tarvetta jatkaa valmistavassa opetuksessa kouluun siirtyessään.

Kun oppilas vaihtaa koulua tai siirtyy perusopetukseen tai jatkokoulutukseen, pidetään siirtopalaveri. Siirtopalaveriin osallistuvat oppilas, huoltajat, valmistavan luokan opettaja sekä

vastaanottovasta oppilaitoksesta tuleva luokanopettaja tai luokanohjaaja, S2-opettaja, kieli-tai kulttuuriopettaja tai joku muu vastuuhenkilö.

6.3. Opiskeluhoolto

Tässä luvussa määrätään opiskeluhoollon keskeisistä periaatteista ja opetustoimeen kuuluvan opiskeluhoollon tavoitteista sekä opetuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelman laatimisesta.

Näissä perusteissa käytetään perusopetuslain mukaisesta käsitteestä oppilashuolto ilmaisua opiskeluhoolto, oppilas- ja opiskelijahuoltolain käsitteistön sijasta opiskelijasta ilmaisua oppilas ja oppilaitoksesta nimitystä koulu. Mitä jäljempänä todetaan hyvinvointialueesta, koskee myös Helsingin kaupunkia (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1 § (377/2022)).

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opiskeluhoollon järjestämistä ja toteuttamista koskevat samat periaatteet ja oppilaita samat oikeudet kuin perusopetuksen oppilaille annettavassa opiskeluhoollon. Opetuksen järjestäjällä tulee olla oppilas- ja opiskelijahuoltolain edellyttämä opetuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelma, jonka laatimisesta on määrätty perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (määräys 4/011/2014).

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaalla on oikeus opetukseen osallistumisen edellyttämään maksuttomaan opiskeluhooltoon (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 9 §). Yhteisön ja yksittäisten oppilaiden terveydestä, hyvinvoinnista ja turvallisuudesta huolehtiminen ulottuu kaikkeen koulutyöhön.

Opiskeluhoolto on ensisijaisesti ennaltaehkäisevää yhteisöllistä työtä. Yhteisöllinen opiskeluhoolto on kaikkien kouluyhteisössä työskentelevien ammattilaisten yhteinen tehtävä. Lisäksi oppilaille on oikeus opiskeluhoitopalveluihin, joita ovat kouluterveydenhuolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 3 § ja 4 §). Opiskeluhoitopalvelut järjestetään lähipalveluna, jolle opetuksen järjestäjän tulee tarjota asianmukaiset tilat (terveydenhuoltolaki 15 a § (378/2022) ja oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 9 § (377/2022)).

Yhteisöllinen opiskeluhoolto on osa perusopetukseen valmistavan opetuksen yhteisöllistä toimintakulttuuria ja ensisijainen tapa toteuttaa opiskeluhoollon. Opiskeluhoitotyötä ohjaa oppilaan edun ensisijaisuus (YK:n Yleissopimus lapsen oikeuksista 1989).

Opiskeluhoollon toteutetaan opetustoimen ja hyvinvointialueen suunnitelmallisena yhteistyönä oppilaiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 3 § (377/2022)), kuten perheen kotoutumissuunnitelmasta vastaavan tahon kanssa. Opiskeluhoitotyössä turvataan oppilaan ja huoltajan osallisuus, työskentelyn luottamuksellisuus sekä kunnioitettava vuorovaikutus. Osallisuuden varmistamiseksi huolehditaan tarvittavista tulkintapalveluista.

Opiskeluhoollon toimintatavoista ja palveluista tiedotetaan suunnitelmallisesti. Huoltajille annetaan tietoa myös suomalaisen koulutusjärjestelmän sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimintatavoista ja saatavuudesta. Tiedottamisen ymmärrettävyys on tärkeä varmistaa.

Lohjalla

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opiskeluhoollon järjestämistä ja toteuttamista koskevat samat periaatteet kuin esi- ja perusopetuksen opiskeluhoollon.

Esiopetuksen opetussuunnitelman liitteeksi on laadittu Turvallisen ja hyvinvoinnin varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen -käsikirja. Se sisältää kaksi toisiaan tukevaa suunnitelmaosuutta - tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman sekä kiusaamisen vastaisen työn suunnitelman. Suunnitelman tavoitteena on varmistaa, että tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä tehdään järjestelmällisesti varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen arjessa.

Perusopetuksen opetussuunnitelman liitteenä on Lohjan esi- ja perusopetuksen kuntatasoinen opiskeluhooltosuunnitelma, joka sisältää suunnitelman kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäisemiseksi.

6.4. Oppilaanohjaus

Opetussuunnitelmassa määritellään, miten oppilaanohjaus perusopetukseen valmistavassa opetuksessa toteutetaan. Oppilaanohjauksen tarkoituksena on kehittää oppilaan oppimisvalmiuksia ja tukea hänen sosiaalista kasvuaan sekä ennaltaehkäistä oppimisvaikeuksia. Oppilaan opiskelua perusopetukseen valmistavassa opetuksessa tuetaan oppilaanohjauksella siten, että opiskelutaidot ja elämänsuunnittelun kannalta tarpeelliset tiedot ja taidot kehittyvät. Ohjausta voidaan toteuttaa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa kuvattujen ohjaustoiminnalle asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Perusopetukseen siirtymistä suunniteltaessa tulee huolehtia siitä, että tieto oppilaan valmiuksista ja edistymisestä valmistavassa opetuksessa siirtyy seuraavaan kouluun. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan mahdollisuus tutustua ajoissa tulevaan kouluun. Valmistavan opetuksen oppilaanohjauksessa tulee kiinnittää huomiota myös siihen, että oppilaalla on käsitys omista mahdollisuuksistaan jatko-opinnoissa ja työelämässä.

Lohjalla

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaanohjaus toteutuu päivittäin oppilasta kannustaen ja rohkaisten eri tilanteissa. Opetuksessa huolehditaan siitä, että oppilas tiedostaa omat vahvuutensa ja oppimisen taitonsa sekä pystyy käyttämään niitä oppimisensa tukena. Perusopetusikäisille valmistavan opetuksen oppilaille kuuluvat samat oppilaanohjauksen palvelut kuin perusopetuksen oppilaille. Oppilaanohjauksessa otetaan huomioon eri kieli- ja kulttuuriryhmistä tulevien oppilaiden yksilöllisen ohjauksen tarve.

Valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirryttäessä huolehditaan siitä, että tieto oppilaan edistymisestä ja valmiuksista siirtyy tulevalle opettajalle. Oppilaan valmistavan opetuksen oppimissuunnitelma siirtyy perusopetukseen Wilma-järjestelmän kautta.

6.5. Suunnitelma kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, jossa työrauha ja opiskelun esteetön sujuminen on varmistettu. Työrauhaan voidaan vaikuttaa monilla koulun keinoilla, joista keskeisiä ovat opettajan antama ohjaus ja palaute, yhteistyö sekä yhteinen vastuunotto ja huolenpito. Pedagogisia ratkaisuja kehittämällä sekä luottamuksen ja välittämisen ilmapiiriä vahvistamalla luodaan edellytykset hyvän työrauhan rakentumiselle. Opetuksen järjestäjällä on oikeus käyttää työrauhan turvaamiseksi ja epäasialliseen käyttäytymiseen puuttumiseksi myös kasvatuskeskustelua ja erilaisia kurinpitokeinoja. Kasvatuskeskustelussa ja kurinpitoasioissa noudatettavasta menettelystä säädetään perusopetuslaissa.

Kasvatuskeskustelu on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen. Keskustelun tarkoituksena on yhdessä oppilaan kanssa yksilöidä toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti, kuulla oppilasta, selvittää laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä pohtia keinot tilanteen korjaamiseksi. Menettelyn tavoitteena on löytää myönteisiä keinoja koulussa käyttäytymisen ja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi. Opetuksen järjestäjä päättää, millaisissa tapauksissa kasvatuskeskustelua käytetään. Kurinpidollisia keinoja ovat perusopetuslain mukaan jälki-istunto, kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen. Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulun tilaisuudesta. Lisäksi työrauhan turvaamiseksi oppilaan oikeus osallistua opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan tai muun henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan edellä mainitulla perusteella evätä myös seuraavaksi työpäiväksi, mikäli opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa suunnitella oppilaan paluuta

takaisin opetukseen ja tarjota oppilaalle oppilashuollon palveluita sekä tukea turvallista paluuta opetukseen.

Perusopetuslaki velvoittaa opetuksen järjestäjän laatimaan ja ohjeistamaan opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelman kasvatustieteiden ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Suunnittelun tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä oppilaiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnittelu tukee myös koulun järjestyssääntöjen toteutumista. Suunnittelun tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä oppilaiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnittelu tukee myös koulun järjestyssääntöjen toteutumista.

Opetuksen järjestäjä huolehtii siitä, että jokaisella sen alaisella koululla on käytössään kasvatustieteiden ja kurinpitomenettelyjen toteuttamista koskeva suunnitelma. Suunnitelma voidaan laatia osana opetussuunnitelmaa tai erillisenä. Se voidaan laatia kokonaisuudessaan koulujen yhteisenä tai siten, että suunnitelman rakenne ja keskeiset toimintatapalinjaukset ovat yhteisiä ja suunnitelma täsmennetään koulukohtaisesti.

Suunnitelman laadinnassa on otettava huomioon, että kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain laissa mainittuja keinoja ja että näitä keinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita. Keinojen käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpitoseuraamusten tulee olla suhteessa tekoon. Myös oppilaan ikä ja kehitysvaihe otetaan huomioon. Kurinpidollisia keinoja ei saa käyttää oppilaita häpäisevällä tai loukkaavalla tavalla.

Opetuksen järjestäjä päättää suunnitelman laatimisesta ja valmisteluun osallistuvista tahoista. Oppilaille tulee lain mukaan järjestää mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun. Yhteistyö huoltajien ja muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon edustajien kanssa tukee suunnitelman toteutumista. Henkilöstöä ja oppilaskuntaa tulee kuulla ennen suunnitelman hyväksymistä tai päivittämistä

Koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Lohjalla

Epäasialliseen käytökseen puututaan niin ryhmä- kuin yksilötasolla ja oppilaita ohjataan avoimeen ja toisia kunnioittavaan vuorovaikutukseen. Tunne- ja kaveruustaitoja voidaan tukea erilaisten toimintamallien materiaalien avulla.

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa noudatetaan kunkin koulun sääntöjä ja kasvatustieteiden ja kurinpidollisten toimien osalta perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyä suunnitelmaa.

Tarvittaessa epäasialliseen käytökseen liittyviä asioita käsitellään moniammatillisesti opiskeluhuoltohenkilöstön kanssa huoltajia osallistaen. Huoltajille kerrotaan kaupungin tarjoamista palveluista ja heitä ohjataan tarvittaessa hakemaan tukea perheen arkeen ja vanhemmuuden tukemiseen.

7. Oppilaan arviointi

Opetussuunnitelmassa määrätään valmistavaan opetukseen osallistuvien arvioinnista sekä heille annettavasta todistuksesta. Arvioinnin tulee olla ohjaavaa, kannustavaa ja monipuolista. Oppilaan edellytyksiä itsearviointiin kehitetään. Arvioinnin avulla valmistavan opetuksen oppilaalle annetaan kuva myös perusopetuksen vaatimuksista.

Arvioinnin suorittavat yhteistyössä kaikki oppilasta opettavat opettajat. Arviointi perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen havainnointiin ja näyttöön. Perusopetuksen valmistavassa opetuksessa ei käytetä numeerista arviointia.

Lohjalla

Valmistavan opetuksen arviointi perustuu kasvatusta- ja opetushenkilöstön havainnointiin ja aktiiviseen vuorovaikutukseen oppilaan kanssa arjen eri tilanteissa. Arviointi on jatkuvaa ja kannustavaa.

Esiopetusikäisten arviointi kohdistuu henkilöstön suunnittelemaan ja toteuttamaan toimintaan suhteessa oppilaan edistymiseen. Arvioitaessa tarkastellaan käytössä olevia menetelmiä sekä oppimisympäristön vaikutusta oppilaan suomen kielen kehitykseen. Arviointiin osallistuvat oppilaan opettaja, kieli- ja kulttuuriopettaja, ryhmän muu henkilöstö sekä oppilas ja huoltajat.

Perusopetuksen valmistavan opetuksen arviointikeskustelussa käydään läpi oppilaan edistymistä, tavoitteiden saavuttamista sekä asetetaan uusia tavoitteita. Arviointi toimii myös valmistavan opetuksen kehittämisen välineenä ja siitä saadun tiedon pohjalta kehitetään opetusta ja oppimisympäristöjä sekä oppilaan mahdollisesti saamaa tukea. Valmistavan opetuksen arvioinnista vastaa valmistavan opetuksen opettaja. Oppilaan suorittaessa valmistavan opetuksen aikana oppiaineiden opintoja erityisessä tutkinnossa, arvioinnista vastaa oppiainetta opettava opettaja.

Arvioinnin tukena ja välineenä tietyin väliajoin voidaan käyttää erilaisia kielen kehittymistä mittaavia arviointimateriaaleja, jotka antavat tietoa käytettyjen menetelmien vaikutuksesta.

Valmistavassa opetuksessa tuetaan oppilaan edellytyksiä itsearviointiin. Oppilaan oppimisen polun aikana vähitellen kehittyvä itsearviointitaito on osa oppimisen taitoja.

8. Todistukset

Perusopetukseen valmistavan opetuksen päätteeksi oppilaalle annetaan todistus perusopetukseen valmistavaan opetukseen osallistumisesta. Todistukseen merkitään perusopetukseen valmistavan opetuksen laajuus, opiskellut oppiaineet, niiden laajuus ja opetuksen sisältö. Todistuksessa kuvataan oppilaan edistymistä valmistavan opetuksen aikana.

Lohjalla

Esiopetus

Esiopetusikäisten valmistavaan opetukseen osallistuva oppilas saa osallistumisestaan todistuksen, johon merkitään opetukseen sisältyneet kielen eri osa-alueet sekä esiopetuksen oppimiskokonaisuudet.

Perusopetus

Oppilaan valmistavan opetuksen jakson jälkeen oppilas saa todistuksen valmistavaan opetukseen osallistumisesta. Osallistumistodistukseen merkitään opetuksen ajanjakso ja sisältö.

Perusopetusikäisten osallistumistodistukseen sisällytetään Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus - oppiaineen arviointi, joka jakautuu neljään osa-alueeseen: puheen ymmärtäminen, puhuminen, tekstin ymmärtäminen ja kirjoittaminen. Arviointiasteikkona käytetään seuraavaa: olet saavuttanut tavoitteet tyydyttävästi / hyväksytysti / hyvin / erinomaisesti.

Oppilaan suorittaessa valmistavan opetuksen aikana oppiaineiden opintoja erityisessä tutkinnossa, saa hän siitä erillisen todistuksen.

9. Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaan omaan opinto-ohjelmaan voi kuulua perusopetuksen oppimäärän mukaisia eri oppiaineiden opintoja. Oppilas voi saada todistuksen edellä mainittujen opintojen hyväksytystä suorittamisesta osallistumalla perusopetuslaissa tarkoitettuun erityiseen tutkintoon. Jos oppilas siirtyy perusopetukseen valmistavan opetuksen jälkeen perusopetukseen, voidaan perusopetukseen valmistavassa opetuksessa saavutettu osaaminen hyväksilukea, jos oppilaalla on perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot.

Eryyiseen tutkintoon osallistuvan tulee osoittaa, että hänen tietonsa ja taitonsa vastaavat eri oppiaineissa perusopetuksen oppimäärän mukaisia tietoja ja taitoja. Tutkintoon osallistuvan oppilaan osaamista arvioidaan suhteessa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa tarkennettuihin eri oppiaineiden tavoitteisiin. Oppilaan osaamisen tason määrittelyssä käytetään apuna perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sisältyviä hyvän osaamisen kuvauksia ja päättöarvioinnin kriteerejä. Eryyisessä tutkinnossa voidaan suorittaa oppiaineen koko oppimäärä tai osia siitä, kuten jonkin vuosiluokan oppimäärä.

Eryyisen tutkinnon hyväksytysti suorittaneelle annetaan todistus perusopetuksen oppimäärän suorittamisesta kokonaan tai osittain. Eryyisessä tutkinnossa käytettäviä todistuksia koskevat määräykset sisältyvät perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin.

Lohjalla

Perusopetuksessa

Oppilas voi suorittaa valmistavan opetuksen aikana oppiaineiden opintoja erityisessä tutkinnossa.